Eindelijk Ellen

Ellen Jansen

Eindelijk Ellen

BraveNewBooks

Copyright © 2023
Auteur: Ellen Jansen
Website Ellen: www.elleninmaastricht.nl
Uitgeverij: Brave New Books
ISBN-nummer: 978 94 648 03 501
NUR 320

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door printouts, kopieën, of op welke andere manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ellen Jansen.

Verzet. Intens verzet.
Dan de inkeer.
Het begrijpen...
Jouw geluk is mijn geluk...

Mama

Inhoud

1. Proloog 9
2. Kinderjaren 13
3. Puberteit 19
4. 'Zorgeloze' studententijd 34
5. Reset in Kenia 50
6. Eerste openbaring 57
7. Eeuwige zoektocht 65
8. Verloofd 81
9. Sprong in het diepe 92
10. Depressie 103
11. Herrijzenis 119
12. Reis naar Venus 137
13. Nieuw bestaan 149
14. Tips aan jou 166
15. Nawoord 173

1.

Proloog

Wat een heerlijk gevoel, als vrouw zo stralend over straat lopen. Voorzien van een nieuwe motoriek, fysieke kenmerken en bovenal een vrouwelijk aura, vervuld van trots. *Eindelijk* die last van mijn schouders en kunnen zijn wie ik van binnen altijd al was.

Geluksgevoelens ervaren op een totaal nieuwe manier. Komt het door de hormonen die beter bij me passen? Of omdat ik uit een zwaar depressief dal kom? Misschien is het wel de combinatie van de twee. *Eindelijk* heb ik de angst losgelaten om te zijn wie ik wilde zijn. Ik laat mij niet langer leiden door stigma's en reacties van anderen. Dit heeft mijn leven volledig veranderd. De mentale transformatie had uiteindelijk wellicht nog meer impact op mij dan de fysieke veranderingen. Men zegt vaak dat mannen van Mars komen en vrouwen van Venus. Dit kan ik inmiddels volledig beamen. De reis die ik aflegde tussen deze twee planeten leidde tot een volledig andere persoon.

Gedurende mijn leven besefte ik meer en meer hoezeer het bestaan op Mars niet bij mij paste. Begrijp me niet verkeerd, ik heb er hele fijne tijden gekend. Ook koester ik geen enkel negatief beeld ten aanzien van mijn voormalige medebewoners op deze o zo andere planeet. Het voelde in mijn herinneringen vooral

als een heel onnatuurlijk bestaan. Jij bent je waarschijnlijk alleen bewust van je eigen hormonen. Dit maakt het heel lastig om volledig te begrijpen hoe groot de verschillen tussen beide werelden zijn. Al weet ik zeker dat jij ook vast wel eens momenten had waarbij je werkelijk niks begreep van het gedrag van iemand van het andere geslacht. Vrouwen die roepen: 'waarom doen die mannen nou zo raar?' en vice versa. Om de verschillen echt goed te begrijpen moet je net als ik beide werelden hebben ervaren. Met dit boek krijg je in ieder geval een aardig kijkje in de andere keuken.

Je zult lezen dat ik in mijn eerste levensjaren een enorm vrolijk kind was. Ik genoot oprecht van musicals, performen en mensen entertainen. Ik deed deze dingen altijd met passie, waarbij ik volgens mijn moeder enorm straalde en olijke oogjes had. Dit verdween meer en meer nadat mijn puberteit zich had ingezet. Gedurende mijn twintiger jaren wist ik heel goed wat er met mij aan de hand was. Dit was mij door Google al pijnlijk duidelijk gemaakt. Ik was inmiddels echter volledig verankerd in mijn leven op Mars, hoe onnatuurlijk dat vaak ook voelde. Een aantal jaar geleden kwam het besef dat ik het op deze planeet niet lang meer ging volhouden. Tot dat moment had ik altijd de gedachte dat mijn gevoelens wel waren weg te managen, door het najagen van mijn bucketlist. Toen ik echter al mijn opleidingen behaald had, een landelijk bedrijf had opgebouwd en afstevende op een huwelijk, merkte ik dat dit allesbehalve zaligmakend was. Dit besef was enorm confronterend. Het vormde de aanleiding voor een heuse depressie, met daarbij een hele waslijst aan fysieke klachten. Ik schakelde hierdoor bijna dagelijks met de huisarts. Ik heb uit pure wanhoop zelfs meermaals de zelfmoordlijn gebeld. Een heftige eyeopener was een doodgewone maandagmiddag in het najaar van 2019. Ik was in de Bijenkorf, voor het

uitzoeken van een kostuum. Laura, mijn toenmalige vriendin en ik hadden de week erna een huwelijksfeest van vrienden. Continu spookte de volgende gedachte door mijn hoofd: 'alweer een kostuum, moet dat nou *echt*?' En toen gebeurde het, midden op de roltrap richting de mannenafdeling: alles werd zwart voor mijn ogen. Dat was de laatste keer dat ik ooit voor mannenkleren ben gaan kijken. Toen wist ik het zeker: ik moest wel, ik had hier geen keuze in.

2020, het jaar dat voor mij bekend staat om mijn depressie. Maar ook het jaar van *het* keerpunt in mijn leven. Mijn 'keuze' bracht enorm veel teweeg, op zowel zakelijk- als privévlak. Letterlijk mijn hele wereld kwam op zijn kop te staan. Wat heb ik mij echter enorm vergist in de verwachte impact. Tot dat moment overheersten gedachten als: 'als je die weg inslaat, is je leven voorbij'. Niets bleek uiteindelijk minder waar. Ik speelde destijds met de gedachte om iemand aan te nemen om mijn externe taken na mijn switch over te nemen. Bizar, zeker aangezien ik nu meer buiten kom dan ooit en ook nog meer bereik. Het is mede om die reden dat ik dit boek heb geschreven. Ik wil jou laten inzien hoe zeer het kan lonen om voor jezelf te kiezen. Want wat jouw bestemming ook moge zijn, uiteindelijk wordt ieder mens een beter mens wanneer hij of zij dichter bij zichzelf staat.

Mijn transformatie is nu zo goed als ten einde en ik ben volledig ingedaald in mijn nieuwe bestaan op Venus. Ik voel me hier volledig geaard en ervaar een innerlijke rust als nooit tevoren. Zoals mijn moeder in haar afscheidsbrief aan mijn oude ik beschrijft, dans ik inmiddels als jonge vrouw door het leven. Ik straal weer zoals dat kleine kind. Geniet ervan om voor de camera of op een podium te staan. Ik heb veel lieve mensen om me heen, shoppen is mijn nieuwe passie en ik geniet toch wel enorm van de

aandacht van mannen. Ook als zakenvrouw krijg ik terug dat mijn charme aanstekelijk en ontwapenend is. Naast het runnen van Cheappower4U coach ik nu ook bedrijven en ondernemers. Ook ben ik sinds vorig jaar ambassadrice voor Workplace Pride. Er wordt mij vaak gevraagd hoe ik mijn transitie in één zin zou samenvatten. Mijn antwoord: van een leven waarin ik de dagen meer en meer als een heuse struggle ervoer naar een leven waarin ik iedere dag koester en eindelijk mezelf ben geworden.

2.

Kinderjaren

Na heel wat pogingen waren papa en mama eindelijk geslaagd in het verwekken van hun oogappeltje. Begin 1984 werd mama zwanger. Negen maanden later, op negen oktober, begon mijn avontuur. Ik landde die dag op Mars. Echt bewust ben je daar dan nog niet van. Gelukkig maar. Een jongetje dus, wat waren papa en mama blij. Of ze liever een jongetje of een meisje hadden gewild, geen idee. Uiteindelijk denk ik dat een ouder altijd van een kind houdt, die liefde is onvoorwaardelijk. Ik werd geboren in de vroedvrouwenschool te Heerlen. Papa was destijds zesendertig jaar en al acht jaar getrouwd met mama, die toen achtentwintig was. Ze noemden me Sander. Papa en mama dachten een gezonde baby mee naar huis te nemen. Helaas liep dat toch iets anders. Al snel zouden ze de eerste spannende tijd met mij meemaken.

Het begon toen ik drie maanden oud was. Mama was net gestopt met mijn borstvoeding. Plots kreeg ik hevige koorts die maar niet overging. Mijn ouders wisten zich geen raad en reden in paniek met mij naar de huisarts. Hij kon mijn aandoening niet direct vaststellen en deed het af als iets onbenulligs. Toch vertrouwden papa en mama het niet en gingen met mij naar een lokaal ziekenhuis. Diagnose na diagnose volgde, maar geen enkele behandeling leek aan te slaan. Sterker nog, ik werd zieker en

zieker. Ten einde raad heeft papa uiteindelijk met een bevriende cardioloog uit Dordrecht gebeld. Hij zorgde ervoor dat ik met spoed in het Sophia Kinderziekenhuis in Rotterdam terecht kon. Ik was toen zeven maanden oud en mijn ouders waren inmiddels volledig uitgeput. Al vier maanden aan het zoeken naar de aandoening die hun kleine jochie zo ziek maakte. Zoveel slapeloze nachten en bezoekjes aan artsen, met een continu gevoel van machteloosheid. De specialisten zagen al snel wat er met me aan de hand was. Door een reflux van mijn blaas richting de nieren, stroomde mijn urine terug. Hierdoor had ik meerdere ontstekingen in mijn lijf en functioneerde één nier niet meer en de andere nog maar voor dertig procent. Ik werd direct geopereerd en de kinderarts heeft van mijn 'kachelpijpjes', zo noemde hij ze in hun oude staat, nieuwe mooie leidinkjes gemaakt. Het was een heftige aandoening en mijn ouders hadden geen paar dagen later met me moeten komen. Mijn leven had, zo klein als ik nog was, heel even aan een zijden draadje gehangen. Na een maand in het ziekenhuis mocht de kleine Sander weer mee naar huis.

Helemaal gezond kon mijn leven nu echt van start gaan. Ik groeide op in het Zuid-Limburgse Beek, in het voor mij ouderlijk huis. Mijn ouders hadden dit huis zelf gebouwd. Papa had destijds een eigen accountantskantoor, midden in het dorp. Grappig detail is dat ik in ditzelfde kantoorgebouw later ook mijn eigen bedrijf zou opbouwen. Hij is net als ik een echte ondernemer: hard werken staat tot op de dag van vandaag centraal in zijn leven. Het ondernemen is me dus thuis met de paplepel ingegoten. Mama heeft ook kort bij papa op kantoor gewerkt, maar stortte zich al snel op het huishouden en de zorg voor mij. Altijd als ik uit school kwam, was mama daar en was er tijd voor een gezellig kopje thee met overheerlijke koekjes of chocolaatjes. Zorgen stond altijd centraal in mama's leven. Wel hielp ik haar

van jongs af aan met taken in het huishouden, want ja dat vond ik stiekem wel leuk. Koken, helpen met de vaat en strijken, ik deed het allemaal met een brede glimlach op mijn gezicht. Er heerste altijd een gezellige sfeer in huis, hele dagen klonken er Italiaanse en Franse liederen door de woonkamer. Als entertainer in de dop greep ik iedere mogelijkheid aan om mee te zingen en te dansen. Ja, ik was een heel vrolijk kind met een speels en joviaal karakter.

Al snel groeiden we uit tot een hecht gezinnetje. Alle emoties konden met elkaar worden gedeeld, leuk of niet. Oh ja, en iedere ochtend kroop ik stiekem nog even bij mama in bed, voordat ik naar school ging. 'Goedemorgen mama', zei ik dan, 'ik kom nog even bij je liggen'. Ik kroop dan helemaal tegen haar aan. We bespraken dan alles wat we van die dag verwachtten. Wat voelde ik me daar veilig en vertrouwd, zo tegen mijn mama aan. Als de dag van gister, kan ik me deze fijne dagelijkse momentjes herinneren. Ja, ik bleek een echt mama's-kindje. Als gezin gingen we meermaals per jaar op vakantie, van skiën tot reisjes naar de kust en verre zomervakanties. Ook kreeg ik eigenlijk alles wat ik me wensen kon. Sommigen zouden het verwend noemen. Ik herinner het me vooral als een heel warme basis, waarin mijn ouders mij het gevoel gaven dat ik alles voor ze was. Ook later, tijdens mijn studietijd werd alles mogelijk gemaakt voor hun 'kleine' Sander, een ideaal fundament, kan ik dus wel zeggen.

Trots als ze waren op hun zoontje, werd ik overladen met speelgoed voor jongetjes. Vooral Lego en Action Man behoorden standaard tot de cadeautjes met verjaardagen en feestdagen. Action Man figuren waren destijds populaire speelgoedpoppen. Maar, ik gebruikte ze al snel op een ongebruikelijke wijze. Deze poppen werden namelijk geleverd met geweren en ander wa-

pentuig. Dit werd door mij al snel aan de kant gesmeten. Nee, ik ging op zoek naar de oude Barbiespullen van mama en werd vooral heel bedreven in het verkleden van de Action Man poppen. Ook Barbie zelf werd er uiteraard bijgehaald, want ja ik wilde er toch ook echt meisjespoppen bij hebben! Gedurende de jaren werd de kledingcollectie van deze poppen almaar uitgebreid, wat had ik hier een lol mee. Dat dit één van de eerste voortekenen voor mijn genderdysforie was, is achteraf makkelijk te zeggen. Voor mijn ouders was ik gewoon een heel vrolijk, uitgelaten en lichtvoetig kind. Een kind dat in de eerste levensjaren al veel lol haalde uit optreden, dansen en het spelen met poppen. Daardoor was het in huis vooral een gezellige bende, waarbij iedereen plezier aan mijn karakter beleefde.

Leuk om te vermelden uit deze periode is ook het contact dat ik had met mijn buurmeisje Floortje. We zijn even oud en werkelijk ieder vrij momentje speelden we samen, bij haar of bij mij. Vooral in de schommel die in onze tuin stond, hebben we enorm veel tijd doorgebracht. Als kleine kindjes zaten we hier zelfs vaak bloot in. Echt groot zijn de verschillen tussen jongetjes en meisjes dan nog niet. Het is om deze reden dat ik in deze fase nog geen echte dysforie ervoer, denk ik met mijn kennis van nu. Mars en Venus waren voor Floortje en mij nog niet echt in zicht. Floortje en haar ouders vertelden me laatst dat ik ook bij hen maar wat graag met de poppen wilde spelen. Blijkbaar kreeg ik daar geen genoeg van. En als ik dan weer naar huis ging, moest Floortje altijd mijn vetertjes strikken. Dat vonden haar ouders altijd bijzonder, dat vragen jongens normaal niet aan meisjes.

Naast al die lol en liefde, stond ook mijn persoonlijke ontwikkeling hoog in het vaandel. Goede schoolresultaten werden extra beloond, zowel met complimenten als extra zakgeld. Al jong

werd mij geleerd dat ik het hoogst haalbare diende na te streven. Dat ik later cum laude afstudeerde en een perfectionist zou worden, is hier voor mijn gevoel een direct gevolg van. Perfectionisme, een eigenschap die ontstond uit de gedreven persoonlijkheid van papa. Hierdoor heb ik altijd weinig ruimte gevoeld voor het maken van fouten. Onvoldoendes op een rapport, daar kwam ik liever niet mee thuis. Niet dat er sprake zou zijn van straf hoor. Nee, gevoelsmatig zou ik mijn ouders dan teleurstellen. En dat was voor mij nog erger dan straf. Ik kwam liever thuis met een trotse blik op mijn gezicht, waarbij mijn rapport niks dan achten en negens vertoonde. Soms zelfs een verdwaalde tien. 'Kijk', riep ik dan trots met het rapport hoog in mijn handen, 'ik heb alleen maar achten en hoger!' Deze prestatiedrang, gevormd door mijn perfectionisme, is tijdens latere studies en de vorming van mijn bedrijf allesbehalve minder geworden. Vergis je niet in perfectionisme en wat dit met iemand kan doen. Enerzijds kan het tot sublieme prestaties leiden, mijn cv laat dit inmiddels wel zien. Anderzijds kent het een enorme schaduwkant die me in mijn twintiger- en dertiger jaren letterlijk gevangen heeft gehouden. Naast school vonden papa en mama het ook erg belangrijk dat ik hobby's had en aan sport deed. Al als kleuter stuurden mijn ouders mij naar scouting. Al snel voelde dit voor mij als een soort verplichting, waar ik weinig lol aan beleefde. Het bouwen van hutten en het doen van wilde bosspellen waren niet echt aan mij besteed. Misschien was dit altijd al dat poppetje in mij. Op zaterdagmorgen hoorde je dan ook vaak in huize Jansen: 'hè, moet ik daar nou weer naartoe?' Misschien besefte ik toen onbewust al dat ik eigenlijk in de meisjesgroep hoorde. Die deden heel andere activiteiten. Veel leuker vond ik het toen mijn ouders me rond mijn tiende levensjaar aanmeldden bij een toneelschool. Op deze plek kon ik tenminste mijn passie voor entertainen kwijt. Dit paste veel beter bij dat uitbundige en expressieve jochie dat San-

der heette. Tot ver in mijn puberjaren bleef ik uiteindelijk lid van de toneelschool. Soms denk ik er wel eens over na wat er was gebeurd als ik die route was blijven volgen.
Qua sport was het ook best een uitdaging om iets te vinden dat ik leuk vond. Judo, voetbal, honkbal, ik vond het allemaal veel te wild en een ver-van-mijn-bed-show. Echte jongenssporten... Uiteindelijk heb ik me in mijn tienerjaren gewijd aan tennis, daar waren tenminste ook meisjes bij.

Naast Beek verbleven we als gezin ook veel in Oostduinkerke. In dit West-Vlaamse kustdorpje heb ik al zoveel meegemaakt, van jeugdliefdes tot en met mijn latere coming out bij papa. Ja, de familie Jansen heeft hier haar hartje verloren. De serene rust wanneer je er over het strand loopt. De heerlijke Belgische keuken. En de overheerlijke chocolade natuurlijk. Het goedje dat tegenwoordig een heel andere uitwerking op mij heeft dan vroeger.

Als ik terugdenk aan mijn eerste jaren koester ik vooral hele mooie en warme herinneringen en gevoelens. De onvoorwaardelijke steun en liefde van mijn ouders hebben er allereerst voor gezorgd dat ik mijn ziekbed overleefde. Vervolgens hebben ze mij alle ruimte gegeven om lekker dat kind te zijn dat ik moest zijn. Terugkijkende waren er in deze periode dus zeker al signalen van mijn genderdysforie. Het fenomeen was toen nog geen algemeen goed, een link werd dus ook niet gelegd. Ik was gewoon een vrolijk en expressief kind en veel meer werd daar niet achter gezocht. Maar, tegelijkertijd ontwikkelde ik ook een sterke prestatiedrang en perfectionisme. Waarvoor alleen het beste goed genoeg was. Heb ik daar moeite mee? Goh, het heeft me ergens gebracht en waarschijnlijk is het ook de reden dat je nu dit boek leest.